

EN XERRIM

PRECIOS DE SUSCRIPCION

Provincias: Un trimestre . 0'75 ptas. Extranjero: Un año . 6'00

Pago por anticipado

Correspondencia y Administracion Luna, 27.—SOLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMO

DESEGRAHIMENT

Remil de cabayons d'Angels! Ell EN XERRIM no s'en pot donà passada de que D. Rigoberto Domenech y Valls, Bisbe de Mallorca, haze condenat sa seua lectura, baix sa pena de pecat mortal y altres herbas y tot perque explota el escàndalo y arruinar las buenas costumbres.

Aixó de que D. Rigoberto Domenech y Valls diga que noltros siguem explotadós de s'escàndol y arruinadós de ses bones costúms, pot está ben dit perqu'ell heu diu, pero an EN XERRIM li consta tot contrari. Perque be sap D. Rigoberto Domenech y Valls que quant publicavan per mediación des nostro Corresposnal de Muro aquell escàndalo robo de 8.000 duros, es clericals tocaren totas sas teclas de sa política per veure si se suspendrian aquets articles, a fi que no sen enterassen aquets infelissos qu'encara viven amb un tel devant ets uys; pero així com EN XERRIM no estava ni está mesclat en política, no heu ya havé res que fé, y seguí publicant lo que tenia en cartera, pero també sap don Rigoberto Domenech y Valls de que an es moment en que se aclaria s'embuy, heu varen mesclá pes mitx es Governadó Civil perque fes tot lo posible per evitá que se continuás aquest famos asunto del senyo Rectó de Muro.

El senyo Governadó per mediación de D. Francesc Enseñat (E. P. D.) Batle de Sólle envia a demená an es seu despatx an es directó d'EN XERRIM, per suplicarli en nom seu y del senyo Bisbe a que s'abstengués de seguí publicant aquest asunto. Devant se súplica de dues primeras Autoridats, es Directó digué que podian está tranquils que no sen parlaria mes y així va essé. Y havent estat tan atent en D. Rigoberto Domenech y Valls; mos condená a pecat grave tots es qui lletjiran es setmanari. Qué bufes Pinoy! Y si en lloc d'escoltà ses dues primeras Autoridats de Mallorca, haguessem seguí publicant tot quant teniam per pública quin concepta hagués format don Rigoberto Domenech y Valls d'aquest periódic? Y si per segona part haguessem parlat de ses quatre queditres que te el senyo Rectó de Muro? Y si haguessem cantat clarito qu'es Vicari de Moscari, tenia una joveneta que li solia fé visitas pes portal de derrera? Y de s'assunto des Turc de Mancó, qu'heu va aná primet y ara está gras? Y de moltras cosas que per respectá a sa religió s'ha fet es mut? De segú que si EN XERRIM hagués publicat tot aixó sa condena heuria esta-da grossa. Per avuy ja basta; molt poc li ha adolit

an EN XERRIM sa condena, tot arriba a passá y també quedarà en olvido sa condena des nostro Bisbe, pero tal com es clericals y beatas mos pagan serán pagats, hey ha mes dias que llestonissas, que procurin servá es llum dret, perque de lo contrari sa branca será llarga y n'hi heurá per tots,

A TAL TÈMPMS PORROS Condonaforum engraxorum

Dialec cómic en vers entre un Un homo y en Pelat.

EN PELAT es un homo gras com un porc, propietari d'un carretó y d'un ase mes prim qu'és coll d'un aveçtrux. UN HOMO es una persona regulá. (An es moment d'alsarsé es teló apareixerá en Pelat demunt es carretonet tirat per s'ase magrete y s'Homo sortirá pesetjansé).

ESCENA UNICA

PELAT: Y qu'és tanta d'estuferá? No coneixes ets amics? The passat ja quatre pics per devant y per derrera; y tú sense dirme adios. HOMO: Refosca Y qu'ets tú Pelat. Es que saps qu'ets engraxat! Oh Sant Antoni gloriós! Primé prim com una canya y ara redó com el mon. PE: Tens rahó ara no som un ser prim com una aranya. HOMO: Tens sa postura porca y engraxant tú fas s'escés, y si engreixes un poc més ferás naufragá Mallorca. PE: Y es qu'engreix sense menjá. HOMO: Aixó no'hu crec mentidé. PE: Idó bé te contaré com m'ha vengut s'engraixá. Vaitx fé un llibre, jo, un cert dia que des clero molt s'en reya y entre cosa y cosa deya qu'es seu Deu no existia. Mes el Bisbe sen doná y com un qui no fa mal m'extengué una Pastoral y a jo y llibre condená. Y desde que condenat corr pel mon com un heretje sense consultá cap metje miret tú com m'he posat. HOMO: Es miraclos aquest punt. Mes no en tractis de xerrim si et dic que s'ase tant prim y tú gras no feys conjunt. Fos de tu li donaria garrovas, y que menjás hasta que sen afartás y et segur qu'engreixeria. PE: Es preus des menjá son grossos y jo no ni puc comprá fins que tot devallerá s'ase meu mostroré ets ossos. Mes una idea tenc já.

Desde qu'estic condenat sense menjá he engraxat. HOM. Mahem quina idea será. PE. Una idea que fá vase. Demeneré al Bisbe actual qu'extengui una Pastoral y que me condeni s'ase. TELO. PEP NOY

Un alcalde recelós

Era el sen Gori Pagés un pagés de tant mal viura que no sabia gens d'escriure, ni lletji, contás ni res; tenia quatre ó cinc pletas qu'ell meteix las cultivava y per ellas olvidava de sa vida sas planetas: que sa terra fos humida per sembrá y no heu faltás fems, que plogués a nes seu temps era aixó se seva vida, pues es saraus y sas festas que mirau molts terembanas per ell eren cosas vanas impropis de gents honestas. Més epesá qu'el sen Gori visques sempre retirat un dilluns va se cridat a junta a nes consistori y allá se va presentá sense sebre qu'el vulian y quant present ja el tenían així li varen parlá: (ib ovuy) —El sen Gori, com sabreu, sa acostan sas eleccions y per veni a sas sesiones consejal vole sereu; sebem no' teniu partit, perque viviu retirat, més ja heu tenim preperat y surtirea. elejit y apesá no sabeu lletra d'aixó no ne fassou cas, vos sou un homo incapás de faltá, y vos hem d'admetra. —Es pagés-ple de bonat no va sebre contredí y al final va doná es sí, proposantlo candidat. II. A n'aquest mon, rey de mons, de miseri y compañía, tot arriba, com es día arriba de fé eleccions y a nes poble que parlam un partit dava dobbés comprant vots y s'altre més, a manera de reclam, y amb lealtat ó ilegal, qu'aixo no heu ha qui endevini, el sen Gori a c'escrutini va se elejit consejal. Quant prengueren possessió aquells novell rejidos el sen Gori recelós tengué una nove impresio; es batle havia marcat perque es temps havia cumplit y un altre ben deseguit havia de quedá nombrat; naren a vots aquell dia y sens sebre com vengué el senyo Gori obtengé una grossa majoria; el sen Gori alsá s'espantle entre estrenyat y admirat; y aquell pagés atrassat desde llevó va se batle. III. Quant va prende possessori des carrec tant elevat poreu veure lo apurat que se trobava el sen Gori; ell per lleurá a terre rapa era molt inteligent més tractant d'Ajuntament no heu entenia un papa, pues ja hem dit qu'era un pagés tant tosco que feya riure que no sabia gens d'escriure ni lletji, contás ni res. Al fin s'hora va arriba de recontá es capital que sa caixa comunal ne poria disposá y es secretari obedient comensá es contás a treure y molt prop d'ell se va seure el sen

Gori ben atent. Quant tengué tots preperats es papés va comensá es secretari a sumá cantitats en cantitats: —Vintisis d'aquest any nou y vintidues de sas fustas son... corante vuit ben justas, en pos quatre y en llev nou. Quant es batle va senti en llev nou y ne pos quatre no li va agradá aquest batle y es secretari adverti: —Procura no llevá res que si no et jur que rebrás, perque vuy es contás clas com es xocolate espés. —Pero si es sa regle aixó—va replica es secretari, pero es batle estafolari li digué amb enfadat to: —Tu tens sa cabesa uberta y te creus nar-me enganant pero no obstant ves sumant que jo et jur qu'estic alerta. —Dotse de renda d'un pis y cincuenta una des pes, me suman xixante tres, y ne pos tres y ne llev sis. —Poses tres, y sis ne llevas; ¡Si segueis aixi, animal, sas pesas des comunal aviat serán totas teves! Aquest contá a mi m'esca-me y jo seria un baladre si contestís foses lladre y jo en gués de teni fame. Y sense escoltà esplicacions que li dava es secretari el sen Gori estafolari deixa es saló de sessions.

IV. Per aixó des secretari es batle ben enfadat va fé cridá ben aviat una junta extraordinari diguent a s'istant precis que ni en paga ni de balde consentia se més alcalde per fuji d'un compromis. Es rejidos qu'innoraven es motiu, li demanaven esplicacions, tots cridavan pero ninguns l'entenia; en mitx des renou qu'es feya allá dius es consistori se va senti qu'el sen Gori negra de coratje deya: —Fent gran prova d'honradés dimitesc ben voluntari... pues contant estafolari tot será pes secretari... ¡No d'eixant pes batle res!!! N'URBANO. Franco, Febre 1919.

De sa Regió DE MANACÓ Vos recordará manacorins que ja fá tèmps que parlaben d'una dona amb infants que li va en havé de tapá es portal de derrera amb mitjans perque es gorrions li anaven a picá fonoy. Vos recordará també manacorins qu' aquesta dona viu an es carré des Barracá. Idó bé. Aquesta dona queixosa per no podé teni sa satisfacció que es gorrions y altres pájaros vajan pes portal de derrera a picarli es fonoy, ha resolt dú es ditxós fonoy a ca's veinat, (dinc danc), perdue l'hey vajan a picá allá maldement sia en Sabaté. Mos pareix que l'amo no se n'ha temut. ¡Ay si s'entem! Será pitjó que sa derrera vegada y se de ca ne Deu. Já pots está alerta rejideta que en Sabaté no curará sas carisias que te farà es teu amo en tornarti atrepá. T'estim y per aixó l'avis Relejideta. UN VERDAROL

